

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhöz küldve:

Egy évre . . . . . 5 frt — kr.
 Hat hóra . . . . . 2 frt 50 kr.
 Három hóra . . . . . 1 frt 25 kr.
 Előfizetési pénzek postautalvánnyal küldhetők.
 Egyes számok 12 krajával kaphatók
 a kiadóhivatalban.

BARS.

HIRDETÉSEK

Négyhasós petit-sor egyszeri küldésért 7 kr
 kétszeriért 6 kr, többszöriért 5 kr fizetendő.
 Bélyegdíj minden egyes beiktatásért 30 krajczár

A nyiltérben:
 minden négyhasós garmond sor díja 15 kr.

Vélünk összekötöttesben levő hirdető-irodák, elő-
 fizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj
 kedvezményben részesülnek.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer.

— vasárnap reggel. —

A hirdetéseket, előfizetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba

(Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIVATALOS KÖZLEMÉNY.

8755. szám.

Barsvármegye alispánjától.

Meghívó.

Barsvármegye törvényhatósági bizottsága folyó évi július hó 6 án, délelőtt 11 órakor, Aranyos-Maróthon, a vármegyeház termében

rendkívüli közgyűlést tart.
 Ar.-Maróthon, 1893. június hó 22-én.

Dombay,
 alispán.

A vakáció elején.

Korunk szelleme végtelenül tulterhelő. Lázás igyekezet, emésztő munka és folytonos nyugtalanság jellemzik korunk vezető irányeszméjét, melynek csak egy jelszava van, csak egy kitzűzött iránya: előre!

Megállni, megpihenni egy percze sem szabad; a megállás: elmaradást, a megpihenés: visszaesést jelent. A mai embert már nem elégíti ki az, a mi még egy-két évtizeddel ezelőtt is boldoggá tette az emberiséget. A ki most pályát végez és sok-sok évi fáradozás, küzdés és tanulás után állást foglal társadalmi rendszerünk valamely magaslatán, az még korántsem végezte be küzdelmeit, még nem kész ember; még nincs jogosítva megnyugodni s boldog megelégedéssel akkori tudásának birtokában csendes fészket rakni.

Miért? Mert a mostani készütség, melyet az iskola padjai között szerez és nyer ifjúságunk, nem egész készütség, nem lehet kerekded egész, csak bevezetés, csak kezdet, csak néhány fejezet az élet könyvéből.

Korunk szelleme oly követelő, az újabb ismeretek oly tömegesek s a tanulás, az előkészítés rendszere olyan tulfeszítő, hogy az emberi lélek sohasem ér rá többé megpihenni. A mai

ember sokat tud, sokra készül; de sohasem kész. Okosabb, képzetebb a réginél, de nem boldogabb; felvilágosultabb, de éppen azért elégedetlenebb is önmagával és ismereteivel.

A szellem tulfeszítését már a népiskola padjai között kezdi meg korunk iránya. Az ébredező tehetség már zsenge bimbó korában halmozza tul az ismeretek sokféleségével és középiskoláink az általános műveltségnek már nem csupán a keretét, hanem magát a befoglalt képet is a legapróbb részletig kidolgozzák, vázlatban előkészítik. A szakiskolák, a különböző életpályákra speciálisan előkészítő tanfolyamok pedig a helyett, hogy csupán kiszíneznék az így vázlatban elkészített képet s a különféle szakok kívánalma és szükségére szerint kerekded egészszé tömörítik: csak akkor kezdik meg igazán elbódítani a tudományok roppant tömege, szinompája s végtelensége által az ifju elmét.

Innen van az, hogy a mai nemzedék felfogása, öröme, de éppen azért kedélye is egészen más, mint volt az apák ifju korában. A mostani tanuló ifjúság másként működik, másként érez; de másként is van megterhelve. Tudása, ismeretköre tágabb, de szív- és kedélyvilága szűk, az elenyésző minimumig szűkebb. A tulterhelés korán öreggét, elvonulttá és komorrá teszi az ifjúságot s az nem találja már meg a gyermekörömben azt a gyönyört, azt a boldogságot, a mit az apák nem is olyan régen még találtak, még élveztek.

Változott az idő, változtak benne az emberek is. Sokat követel tőlünk a kor és mi nagyon sokat, nagyon sokat adunk, boldogságunkat s mindenünket a haladásért.

Tíz hónapos megfeszített munka után két hónapos pihenés. Ez még kevesebb, mint hat napi munka után egy gond nélküli vasárnap. De keressen és

Ezzel megindultak a királyhoz.

Elöl ment a bíró, utána öt tanácsbeli, mindegyik egy-egy tányér szilvával.

Bíró uram nagy izgatottságában azonban elfelejtette, hogy a kovács tiszta szobájába a küszöbről két lépcső vezet lefelé, nagyot lépett és Mátyás király előtt szilvástól együtt hasra vágódott.

A többiek azon hitben, hogy bíró uram tisztességszavából terült el a földön, sorba hasra feküdtek s a szilvas tányért eldobták a markukból.

Mátyás király nagyot nézett a különös deputáczióra, de azért nem boszankodott, látta, kikkel van dolga.

Annál jobban haragudtak a király kísérei, az inasok.

Ezek kapták a földön heverő szilvát és agyba föbe dobálták vele a küldöttséget, úgy, hogy azok ész nélkül rohantak vissza a faluházára.

Midőn együtt voltak, a kántor így szólt a szegyenkező bíróhoz:

— Kelmednek mégis csak nagy esze van. Köszönjük alázatossággal a jó tanácsot, mert ha most szilva helyett diót visztünk, tisztára beverik a fejünket s most véres koponyával jajgatnánk a vaczkunkon.
 B. V.

Az 1593-iki insurrectio.

Továbbá, minthogy a szükségből katonáskodókhoz élelmet küldeni kell, azok élelmezése iránt úgy intézkedik a megye, hogy minden (adóegységi) kaputól vitessék

találjon a nemzet reménye, a tanuló ifjúság némi nyugalmat, pihenést és szórakozást e rövid szünidő alatt ott-hon, a szülői ház csendességében és merítsen új erőt, kitartást a jövőben vállaira nehezedeő új terhek viseléséhez.

De egyuttal pihenjenek meg az örök tavasz fáradhatlan, kitartó munkásai, a nemzet reményének kiképzői, a tanuló ifjúság jó szellemei: a tanítók és tanárok; szerezzenek tüdülést s új erőt magasztos munkájuk folytatásához!

A tornacsarnok ügyéhez.

A másik eszme, mely szerint — ha jól fogtam fel — a Majláth-utcában az ut mostani helyéről, a kegyesrendház oldalsó udvara telkére tétetnék át és a tornacsarnok a mostani ut helyén, a kegyesrendház és a főgimnázium közt épülne, szerintem komolyan figyelembe nem vehető; mert a mellett, hogy nem is képzelhető, hogy miként férne el egy nagyszabású tornacsarnok a neki szánt aránylag szűk helyen, de ha mégis valamiképpen közbeekeltetnék, minden esetre számalmasan fedné el mindkét kiváló épület homlokzatát.

A harmadik terv szerint a kegyesrendi épület udvarának a sétány és zsinagóga felé eső sarkán, melyet most a legényegylet helyiségei foglalnak el, lenne építendő a tornacsarnok, mely ha szabályszerű méretekkel épülne, egymagában több, mint két harmadát foglalna el az udvarnak, a rajta levő melléképületekkel együtt, melyek részére ennél fogva a kertből kellene tért foglalni. A mellett, hogy e terv kiviteléhez, — mely a kegyesrendház telkének beosztásában jelentékeny változtatásokat vonna maga után — első sorban a vallás és közoktatási alapítványok kezelségeinek, másodsorban a kegyesrendháznak beleegyezése kívántatnék, tetemes kisajátítási költségeket róna a városra, a nélkül, hogy a szem elől nem téveszthető azon cél, miszerint a tornacsarnokot a szabadbani gyakorlatok végzésén szolgáló, eléggé tágas tér környezze, elérhető lenne.

A negyedik terv szintén a kegyesrendház kertjének csonkítására vezetne, azon külsőséggel, hogy az előbbeni terv az udvarból, ez pedig közvetlenül a kertből és

a táborba egy szekér széna, 50 denárért adva. Továbbá minden 6 kaputól negyedmérő, abrak, egyenként 10 denárral számítva. Továbbá minden 6 kaputól 6 kappan 5 denárjával; ugyanannyi kaputól 6 lud 5 denárjával; szintén 6 kaputól 13 kenyér 3 denárjával, a táborba a parasztok munkájával szállítva eladandók. És hogy ilyen eleségek a táborban illően osztassanak szét, felügyelőnek vagyis piaczmesternek, másképp mondva vásárbírónak rendeltetik Nedeczky Kristóf, aki hogy tisztének hiven megfeleljen, intetik és azzal külön megbízatik.

Az előadott nemesek és más népek általános hadviseléséről külön jegyzék iratott össze és eltetetett.

A kapitányok fizetéséhez a szabad kapuk 10, a (török) hódoltságiak pedig 5 denárral járulnak, stb.

Itt megjegyzendő, hogy az insurrectio jegyzéke, mely a jegyzőkönyvben említettik, a megyei levéltárban nem található, hisz maga a jegyzőkönyv is hiányzik 1582—1593-ig. A stb. szócska (etc.) a jegyzőkönyvben áll; tehát ez is csak gyorsan iratott a táborban főbb pontjaival.

Ezek és a továbbiak könnyebb megértése végett pillantsunk a történelem könyvébe, különösen Istvánfy Historiájába.

A jegyzőkönyv már főnebb jelezte, hogy a nemesi fölkelők zászlóaljja Érsek-Ujvárra készült, honnan október 20-ára Komárom alá kellett érkeznie, hova gr. Hardeck császári, Pálffy dunáninnyi, Zrinyi dunántuli főkapitányok közös szemlére és további hadjáratra valának összegyűlendőek.

pedig annak a Szechenyi-utca felé eső részéből, mely egykoron a főgimnáziumi épület részére volt kijelölve és fel is ajánlva, — foglalna területet a tornacsarnok részére. — Tagadhatlan ugyan, hogy jelzett területen — mint valamennyi tanintézetre legalkalmasabb helyen — a fennfoglalt követelményeknek teljes mérvben megfelelő tornacsarnokot lehetne állítani, a midőn egyuttal a szabadbani tornázásra eléggé tág térségről is gondoskodva lenne, valamint hogy egy tetszetősen kiállított tornacsarnok, a Szechenyi-utcának sokkal inkább díszére válnék, mint a jelenleg fennálló falkerítés; azonban, miután ezen terv kivitele kisajátítási költségek fejében szintén terhes áldozatba kerülne a városnak és pedig esetleg a nélkül, hogy ennek dacára önálló gazdája lenne az általa emelt tornacsarnoknak, de mindenek felett, miután a kegyesrendi kert legbecesebb részének elfoglalása által, a tanári kar meg lenne fosztva üdülési helyének nagyobb részétől, melytől feltehetőleg nehezen tudna megválni, — nehogy méltatlanul másét kívánjuk, midőn sajátunkkal is beérhetjük, — ez irányban még a legenyhébb pressiót is kizárva, mely idegen terület önkényszerű elfoglalására czélozna, ezen eszmére gondolni csakis azon esetre tartarám megengedhetőnek, ha a kegyesrend arra késztetés nélkül ráállana.

Ötödik helyen említem fel azon eszmét, melyet nem egy tekintetnél fogva az első hely illet meg, t. i. a város tulajdonát képező, egykoron Waigert-féle kertre vonatkozó tervet. E mellett szól alkalmas kiváltán kívül, mindenek felett azon körülmény, miszerint e kert a városnak feltétlen tulajdonát képezi és sem egy, sem más tanintézettel nincs kapcsolatban s ennél fogva a rajta építendő tornacsarnoknak közös jellege és abban a városnak rendelkezési joga leginkább megóvható lenne. Ajánlatossá teszi továbbá ezen telket azon körülmény, miszerint azon az építkezés leggyorsabban legkönnyebben és legolcsóbban lenne foganatosítható; leggyorsabban, mert kizárva lenne a kisajátítási és kártalanítási tárgyalások hosszadalmas menete; — legkönnyebben, mert nem nehezítené a kivitel, a kisajátított telken netán fennálló épületeknek lebontása, esetleg azoknak más helyen szükségessé vált újból építése, — legolcsóbban végre, mert a telket vevén igénybe, megtakarítva lennének a kisajátítási s illetve kártalanítási költségek, melyek a tornacsarnok kérdésének bármily egyéb

Komárom alatt együtt levén a 40 ezer emberre fölszaporodott hadsereg, az ellenség mozdulatairól szóló tudósítások jelentették, hogy Szinán nagyvezér Veszprémet és Palotát elfoglalván, de itt csak 2 ezer janicsárt hagyván, a Duna mentén visszavonult Eszékre és Belgrádba téli szállásra. Ezen hir háborúra ösztönzé a komáromi nagy tábor, melyben a három fővezéren kívül jelen voltak Barsvármegyéből és vidékeiről Nádasdy Tamás, Turzó György, az öreg Forgách Zsigmond, Dersfy Ferencz, Istvánfy Miklós a történetíró, ezeket körülvették a barsmegyei jegyzőkönyvben említett nemes urak és az otthon maradók fogadott katonái.

Október 28 án megindult a komáromi hadsereg Székes-Fehérvár felé, hova harmadnapon este szép csöndben megérkeztek. Ezen hadjáratot Istvánfy részletesen leírja; de itt csak annyit említünk, hogy a magyar sereg már közel volt nemcsak a város, hanem a vár elfoglalásához is, midőn november 3 án megérkezett a budai basa 20 ezer emberrel Pákoztdhoz. A magyar sereg eleje ment és véres csatát vívott, mely Szinán hátrahagyott 2000 janicsársapatját teljesen levágta és a többi török seregből még 5000 embert ölt meg vagy fullasztott a velencei tóba. Ezen csatában kitüntek a barsmegyei csapatból Forgách Ferencz buzdításával és jó példájával, Borbély János sikeres kalauzolásaival, Tapolcsányi János pedig azáltal, hogy ő szolgálja segítségével a budai basát személyesen megtámadta, annak gyöngyökkel és

TÁRCZA.

A rátótiak Mátyás király előtt.

A rátótiak arról voltak nevezetesek, hogy a ménköltötte csonkatornyuk tetején nőtt füvet a falu ökrével akarták lelegeltetni, mire azonban az ökröt kötélén a toronyra huzták, az szerencsésen megfuladt.

Hogy, hogy nem, Mátyás királyt Rátóton vezette keresztül az utja s a hintókerék eltörése miatt, fél napig ott kellett maradnia.

A bölcs kupaktanács megtudván, hogy a faluvégi kovácsnál Magyarország királya időzik, összeült s tanakodott a király mikénti üdvözlése felett.

— Valamelyik emberi faj kényeret és sőt visz fejedelme elé, mondá a bíró, de mi azt nem tehetjük, mert nálunk a lábasjósággal szoktak sőt nyilatni. Valamit azonban vinnünk kell.

— Vigyünk jó friss diót, az van elég, szavazott a molnár.

— De szilvánk több van, felelé a bíró, aztán meg olyan szilva terem itt Rátóton, hogy a budai palota környékén sincs külön.

— Az ám, szilvát visztünk! — helyeslé a tanács a bölcs tanácsot s bíróné asszony rögtön tányérokért futott, kántorné asszonyosság pedig ment szilvát szedni.

Hat tányérral határozatot vinni a királynak.

— Minthogy pedig, mondá a bíró, én már világlátott ember vagyok s tudom, mi a tisztesség és becsület, figyeljetek reám s egyetek mindent úgy, a hogyan én teszek.

módon leendő megoldásánál elkerülhetők nem lennének, nem pedig még azon esetre sem, ha a sétány elfoglalásának előszeretettel ápoló eszméje valamiképen per nefas realizálást talál. Igaz ugyan, és ez nem kevésbé jellemző, — hogy ezen méltatlan eszmének számtalanszor felmerült hangoztatása közben soha egy árva szó sem hallatszott arról, hogy a közönséget, mely saját költségén teremtett kertjétől fosztatnék meg, e veszteségért valamiképen mégis csak kártalanítani kellene, más szavakkal, hogy ezen res nullius gyanánt tekintett sétánynak csakis egyszerű elkobzása czélozatot, mindazonáltal akként vagyok meggyőződve, miszerint azon esetre, ha a város egyesek kedvében járnai kívánván, a nagy közönség nézetével szemben és annak érdeke rovására jure fortioris a sétány elfoglalására határozná el magát, sehogy sem kerülhetné el azt, hogy megtérítvén a közönségnek a sétányra fordított költségeit, ezenfelül kártalanítást nyújtson neki az iránt, hogy a meglevő kertek évek során nélkülözni kénytelen lenne; a mi nem csekély feladat, mert ha egy év elegendő arra, hogy egy kisajátított ház helyett egy másikat újból építsünk, legalább is 15 év kívánatik ahhoz, hogy üdülésre alkalmas kertet létesítsünk.

Hogy mindezen lényeges előnyök dacára, melyek a fennfoglalt kérdés megoldásánál a figyelmet az egykori Waigert-féle kert felé terelni alkalmasak, miért idegenkedik a város annak javaslatba hozatalától, annak okát vagy azon körülményben kell keresnünk, hogy egyeseknek a sétány birására irányuló aspirációit exclusio útján támogatni törekszik, vagy pedig a czélon túl lövő azon számításban, mely szerint e kert a vörös-ökör telkéhez csatoltan, egy nagy szabású épület számára kívánja ad multos annos fenntartani. — Első esetben a tulságos deferencia egyesek iránt illoyalitást képez a nagy többség irányában; utóbbi esetben ki lett feledve a számításból, hogy e telek a képzelt czélra több tekintetnél fogva nem alkalmas.

Az egyedüli kifogás, mely a tornacsarnok telke gyanánt javaslatba hozott Waigert-féle kert ellen emeltetik, nem egyéb, mint annak távolsága a főgimnáziumtól, s ezáltal állítólag tanulói egészségének veszélyeztetése! No, ha már csakugyan oly satnya nemzedékkel van dolgunk, melynek egészsége 352 lépést tevő gyalogolás által — mert annyit tesz ki az inkriminált távolság — kockázattalva lenne, akkor mondjunk le egyáltalában az edzésről és az arra czélzó tornászatról és inkább gondoskodjunk üveges hintókról, melyek a gimnáziumi tanulókat szállásaikról a gimnáziumba és onnan visszaszállásukkal. De ha már a felsőbb osztályok serdülő növendékei annyira sérülékenyek, hogy a szabad ég alá még csak néhány percze sem merjük bocsátani őket, el sem képzelhető, hogy mit tegyünk azután az alsóbb osztályok zsenge koru tanulóival, hogy megóvjuk őket az esetleg 3 perczig tartó gyalogolásnak állítólagos ártalmaitól azon esetre, ha csakugyan — a

mint nem is lehet másként — ragaszkodunk a közös tornacsarnok eszméjéhez.

Sehogy sem tudok kételyt táplálni az iránt, hogy közoktatásügyi miniszterünk, ki igen bölcsen nagy súlyt fektet a tanulóknak tornászattal páros edzésére, az inkriminált távolságtól rettegést — ha a rövid séta hossza híven mérve mutatattik be — alaptalannak fogja kijelenteni és kifogásra méltónak csakis azon esetre találja, ha legalább is négyszer akkoránál állíttatnék előtte a távolság, mint a milyen tényleg. E szerint ez esetben is a miniszternek mikénti információjáról fog függni e kérdésre várható enunciatiója. — Vederemo.

Vége még az elévülhetlen óhajok tárgyáról, a városi sétányról, melyen egyesek a tornászattal ígért-földjét vélik feltalálhatni, kívánok czélszerűségi szempontból röviden megemlékezni. — Gyakran történik, hogy a minek birására előszeretettel vágyódnak, annak árnyoldalai figyelmünket véletlenül elkerülik. Ez az eset forog fenn nézetem szerint a városi sétányt illetve is. Alig hiszem, hogy áthatatos követelői gondoltak volna arra, hogy a tornacsarnok a sétányban szükségképen azon csatorna fölött épülne, mely a város nagy részéből az esővizet levezetni van bízva és hogy ezen csatorna szűk mivoltánál és hiányos kiállításánál fogva, nagyobb záporok rohanó vizét befogadni és romboló hatásának ellentánni képtelen. Ugy látszik, azt sem vették számításba, hogy a tornacsrnokra alakított sétány szeléből a járó-kelek részére, kik jelenleg a sétányon keresztül vehetik útjokat, a szélső faszor belől félkörben járda gyanánt legalább is két méter széles sávot kellene átengedni, mert már azt csak nem lehet kívánni, hogy a gyalogjárók a tornacsarnok kedvéért a szekér-ut porában és sarában gázoljanak, a midőn egyebütt városzerte aszfaltjárdák általnak a gyalogolók rendelkezésére! — Ha már most a sétány telkéből levonjuk egyrészt a nagyszabású tornacsarnok által — másrészt a járda által — elfoglalt területet, azt fogjuk találni, hogy csupán egyes zugok fognak szabadon maradni; oly térség, mely a szabadbani gyakorlatokra alkalmas lenne, még akkor sem, ha valamennyi fa kiirtatnék.

A sétányfoglalás eszméjének elbírálásánál — eltekintve a vele járó méltatlanságtól — végre felednünk nem szabad, miszerint alapos kétely fár ahöz: vajjon a főgimnáziumi igazgatóság, mely az adnektált területen, lehet, hogy kizárólagos rendelkezési jogra számít, hajlandó lenne-e a közös tornacsarnok eszméjével rezervata nélkül megbarátkozni. Viderint Consules.

Elvégre itt az ideje, hogy a tornacsarnok ügyében valahára vége vessessék azon végtelen tévovázásnak és halogatásnak, melynek oka csakis abban rejlik, hogy a városnak kezdettől mindekkoráig nem volt bátorsága férfias nyíltsággal kijelenteni, hogy a szabad rendelkezési joga a sétány fölött évek előtt, általa tett megmáshatlan ígérete által le van kötve és hogy ennél fogva a sétánynak a tornacsarnok részére czélszavott elfoglalása ki van zárva. Tegye most már a város az elkövetett mulasztást

azzal jóvá, hogy a tornacsarnok kérdését önálló és pártatlan bírálat alapján akként oldja meg, hogy a tanügy érdeke mellett a közönség méltányos igényei is megvédve legyenek!

(Vége.)

Magyarország helyzete 1820—25-ben.

Alkotmányos és függetlenségi mozgalmak az 1820-as években.*

Mielőtt Magyarországon a II. József császár által fölkeltett s a Martinovics-féle kísérlettel elfojtott politikai mozgalom újraébredésének történetéhez fognánk: adjuk Napoleonnak és ezzel a francia forradalomnak legyőzése után Európában történt mozgalmak vázlatát.

A fejedelmek szent szövetségét az örök békéről ábrándozó Sándor orosz császár indítványozta, (mintha, valámig az emberek közt az enyém és tied közt kérdés lesz, a béke örökké tarthatna), 1815. szept. 26 án, Párisban, elsőben az ausztriai császár és porosz király közt: miszerint „mindhárman, bár külön hitfelekezetben, külön szertartásokkal, Krisztus hívei, az evangelium szellemében, egymást felebarátilag szeretik, veszályeikben segítik, alattosaikkal mint családbeli gyermekeikkel fognak bánni, s őket a vallásban, igazságban, békében akarják kormányozni.“ E szent szövetséghez járultak utóbb Európa minden keresztény fejedelmek, az angol és a pápa kivételével. Ez eszményi szövetség utóbb magától fölbomlott ugyan, de az első szövethozók közt néha lazább, néha szoros kötelékkel maig áll.

A fejedelmek szövetsége után s ellenére, elsőben is a német egyetemek ifjai közt tört ki az alkotmányos szabadság utáni vágy, midőn 1817-ben egybegyűltek Luther Wartburgjánál, s azon ifjak, kik a lipcei csatában harcoltak, a mellükön viselt ágyukeresztre mutatva, kifakadtak: „Im e kereszt egyik felén ez van: Európa libertati asserta; a másik felén: Grati princeps et patria. — A fölzsabadult Európa; a hálás fejedelem és haza! Miben szabad Európa? Van-e a népeknek alkotmányos szabadsága, hogy maguknak alkossanak törvényt? Eze a fejedelmek hálája, hogy a nép magát és fejedelmét a francia főnhatóság alól fölzsabadítja?“ Azután harcziak és szabadsági dalok közt, néhány abszolutismust dicsérő könyvet, egy osztrák káplárpálcát, mint a

* H ö k e Lajos jeles történésünk, Bars-Hontvármegyei viszonyaival oly ismerős derék földünk, a „H a z a n k b a n“ megjelent tanulmányaiból egy cikksorozatban kedveskedünk olvasóinknak, melyből egy-egy sugár meggyénk régi dicsőségéből is ragyog reánk. — Szerk.

katonai önkény- s egy hessen-kasseli testőrvallású, mint a katonai sleudrián jelvényét megégeték. A német fejedelmek, egyetemeik tanulóit a további összejövetelektől szigoruan eltilták; de további forrongásuk egyszer abban tört ki, midőn egy Sand, Kotzebuet, korának legtermékenyebb drámas beszályíróját, mint állítólagos orosz kémet, hazaárulót, leszurta, 1820-ban. Erre Ferencz ausztriai császár, a magyar protestáns theologus ifjaknak a német, svájci, hollandi egyetemekre kijárást eltiltá, e helyett a bécsi egyetemen nyitott részökre protestáns theologiai tanfolyamot, nehogy a külföldi tanintézetekből a forradalmi ragály Magyarországon is elterjedjen.

A szent szövetség szellemében, a bécsi congressus folytán, az intéző hatalmak több ízben s helyen jöttek össze értekezni. Elsőben Aachenben, 1818-ban, midőn elrendelék, hogy a szövetségesek megszálló hadait Franciaországból kivonják. 1820 óta pedig, midőn a lármás népmozgalmi hírek Európa különböző részeiből egymást érték: a spanyoloknál, Portugálban, Nápolyban, Piemontban, Peloponnesusban, Oláhországban: két ízben tartának congressust. E mozgalmak lecsillapítása s lehető elfojtása végett, jelesen 1821-ben Laibachban, a következő évben Veronában jöttek össze a szövetséges hatalmak.

(Folyt. köv.)

Budapest, 1893. június 29.

„Te Deumok.“ — Az új Dunahidak. — Szabadságszobor. — A függetlenségi ügye. — Fiume Debreczenben és Budapesten. — Egységes középiskola. —

Ez a dátum a diákságé. Mi tartatnak meg az ország minden tanintézetében a „Te deumok“, a mai nappal kezdődik az igazi zavartalan vakáció. Most már nyugodtan, rettegés nélkül gyűjtanak rá a kis diákok a cigarettára, mert két hónapig urak, két hónapig senki sem parancsol nekik.

Mikor a földmivelő, a munkás néposztály leginkább izzad és dolgozik, mikor kaszacsörömpölés hallatszik mindenfelé; a szellemi munka emberei akkor mennek piheni. A körök, egyesületek és testületek két óra felfüggesztik tevékenységüket. Tíz hónap a haza javának és a társadalom felvirágoztatásának szentelve, két havi pihenőt megérdemel.

A főváros atyái még mindig munkálkodnak, a közgyűlések elnapolását későbbre halasztották. Mert sok a teendő. Hogyis ne lenne sok! Egy kaczer asszony felöltöztetése ugyancsak sok dolgot ad. Hol egy hajfűrtöt kell megigazítani, egy csipkét rendezni, hol egy virágot tűzni oda, a hol azt most hordani legdivatosabb stb. És ilyen kaczer öltöző fiatal asszony a mi Budapestünk, a ki folyton a tükör előtt áll, s azt nézi, hogy lehetne még csinosabb. És

gyémántokkal ékes markolatú jatagánját eltörte és a basa kezéből kiesapta, de a törökök oda sietvén, kénytelen volt a basát futni engedni. Nagymennyiségű gazdag zsákmány esett a magyar sereg birtokába.

Gróf Hardeck czombján megebesztülvén, a fehérvári sós tóhoz húzódott vissza, és a következő napon a rettegő törököket Fehérvárról hagyván, az általa elfoglalt zsákmánnyal Győrbe visszatért.

Barsmegye zászlóalja magával hozta a szerzett sok zsákmányt és ezt Szent-Benedek mezővárosban rakta le.

Ezt tanúsítja a barsmegyei jegyzőkönyv is, mely így szól:

Az ur 1593. évében november 18 án a főkapitány ur rendeletére közgyűlés tartott Szent-Benedeken, hol ismét részleges hadviselés hirdettetik és megvizsgáltatik azon zsákmány, mely Isten segítségével Székes-Fehérvárról a legyőzött ellenségtől elvétellett és elhozott.

A részleges hadviseléshez a megye kapitányául megválasztatik Dóczy Imre ur. Ugyanaz fogja a jövő általános fölkelésnél is a vezérletet vinni. A gyalogosok rendéhez Simonyi Gáspár választatik vajdának.

A kőtyavetye mesterűl (magister Krot-hyewethye) megválasztatik Kókay György, ki által mind a törökök, mind a magyarok tárgyai, melyek a Fehérvár alatti rablásból származnak, összekeresendők és a főkapitány urhoz átküldendők.

Nézetem szerint ezen nagy zsákmányból származnak a barsmegyei levéltárban őrzött török zászlók és más régiségek. A későbbi jegyzőkönyv említi, hogy 1594. január 4 én eladtattak a zsákmánytárgyak Szent-Benedeken és így még igen sok darabot lehetne azokból Barsmegye területén összegyűjteni a megyei muzeum számára.

Ez alkalommal elég munezt tudunk és megjegyeznünk Barsmegye dicsőségének háromszáz éves emlékéből.

Dr. Szombathy Ignác.

Amoda lenn . . . .

Amoda lenn az alvén,
Fényes csillag van az égen;
De fényesebb babám szeme,
Boldogságom fény'engere.

Nincs a napnak oly sugara,
Melynek fénye, ugy ragyogna,
Mint a babám kékény szeme.
Boldogságom fénytengere.

Mi virágnak az ég könnye,
Mi a patak drága gyöngye,
Ez vagy nekem szöke kis lány,
Szívem téged birni kíván.

Farkas Károly.

Cserebogár, sárga cserebogár.

Sok dal van, de — talán egy sincs oly kedves, oly mélabus köztük, mint a „Cserebogár, sárga cserebogár“ nótája, hisz ennek szívéhez szóló dallama, az ifjak szívet épp'ugy, mint az agyokét könnyel tölti meg; amazokat a képzelet szárnyán a jövő boldogság arany kertjébe csalogatja, emezeket, a mult elhervadt temetőjébe viszi vissza, hol csak merengeniök lehet már az elhervadt nefelejtsvirágok fölött, melyek a boldog szerelem világából maradtak emlékül.

Ezt a nótát énekli a harcok zajában küzdő ifju; e nóta dallama vegyül a légtér szerelmesek éjszakáján, — a leánya ablaka alatt; e nóta végsorát suttozják egymásnak a szerető szívek a boldog találkozás. — Mennyi öröm, de mennyi fájdalom is van a dalban; hány szívet vitt ez már az üdv, hányat a boldogtalaanság honából? . . .

Gyönyörű, nyári este van; oly csendes, oly nyugodt az ég; — óh! hisz ez örök nyugalom oda fenn soha sem változik, — bár mennyi szív sóhaja törjön is át rajta. —

A halvány hold sugarai enyelegve játszanak bujósít a park lombjai közt, a csillagok oly szeliden mosolyognak, oly fenséges éjszaka ez. — Mily boldogok lehetnek a mézes hetek a szerető szívek közt ily fenséges éjszakán?!

A park lombjai alatt ott ül egy padon Tarnóczy Béla ifju, szép nejjével, Ilonkával, kit nem rég vezetett az oltárhoz, hol szíveik örökre egyesültek. — Mindketten édes gondolatokba vannak merülve, melyeket olykor egy forró csók szakít meg; oly boldogok most ők!

Egyszerre távolból egy tilinkó bus nótája zendül fel, oly megható, oly ünnepi szint kölcsönöz dallamának az éjszaka csendje; oly félve közeledik Ilonka szívéhez e dallam zenéje:

„Cserebogár, sárga cserebogár“

E dal zenéje figyelmessé tevő a szerető szíveket; Béla forrón karolta át Ilonkát s szerelemittasan rebegé:

— Hallod Ilonkám, mily szépen szól a tilinkó a távolban? Egykor én is e nótát daloltam, de már nem kérdezem, hisz enyém vagy örökre.

— Tied — szól Ilonka; de ez egy szóban a mult öröme, fájdalma, összetört reménye foglaltatott. — E nóta visszavitte Ilonka lelkét a multba, midőn még Bélát nem ismerte, midőn szívet egy más szíve előtt nyitotta meg, a ki oly busan, oly igézően tudta eldalolni:

„Cserebogár, sárga cserebogár“

Visszaemlékezett most, — oly hosszú idő után először, — arra a pillanatra, midőn azt sugta neki: „tied vagyok — tied leszek.“ — S most? örökre másé lett; hisz azt hitte, az a másik a szabadságharc zajában elesett, mert vissza nem jött mindjárt, mint ígérte; azóta hosszú idő folyt el s az

idő mindent eltemet! annak emlékét is eltemette egy másik Ilonka szívében; de ez a nóta felbresszté azt; visszahozta szerető szívet, nemes alakját, fenkölt magas homlokát, melyet annyiszor illeltek ajkai.

E dallam elűzte Ilonka nyugalomát, a mult jogát kezdte követelni szívében, hisz Bélát szereti, de azt a másikat, kit elfeledett még jobban szerette.

— Bálácskám — szól Ilonka végre — ugy szeretném tudni, ki tilinkózik a távolban, menjünk arra.

— Ha óhajtod, kedvesem — felelt Béla s a másik pillanatban már egymás karján haladtak a park füvnyes útján a dal felé.

A tilinkó még mindig csak azt zokogta; „Cserebogár, sárga cserebogár.“

Ámde a hang egyre gyöngülni kezdett s midőn hitték, hogy ott vannak, hol a tilinkó szól, elenyészett végképpen — eltűnt minden; csak egy üde nefelejt-esokor volt a padon, hol az az ismeretlen tilinkózott; hisz az jól látta érkezésüket, nem akart ily későn találkozni — eltávozott.

— E padon ült — szól Ilonka — nézd, mily szép csokrot hagyott itt; vétek-e azzal, ha keblemre tűzöm?

— Dehogy vétsz, hisz a parkunkban volt. Óh! ha tudta volna Ilonka, ki hagyta azt ott, hogy megöntözte volna könyveivel, de így is jó, hisz szíve fölé helyezte, othon pedig poharába; hisz ez is a mult édes regéit hozta vissza emlékébe.

* * *
(Folyt. köv.)

Henneberg G. (cs. kir. udvariszállító) selyemgyára Zürichben, privátmege-
ndőlknek közvetlenül szállít: fekete, fehér
és színes selyemzveteket, méterenként
45 krtól 11 frt 65 krig póstabér és vám-
mentesen, sima, csikos, koczkázott és
mintázottakat, damasztot stb. (mintegy
240 különböző minőségű és 2000 külö-
böző szín s árnyalatban). Minták pósta-
fordulóval küldetnek. Svajczba címzett
levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5
kros bélyeg ragasztandó.

Lakás.

4-5 szobából, konyha, padlás,
pincze s egyéb mellékhelyiségből álló
lakás azonnali esetleg október 1-ig
haszonbérbevétele

kerestetik.

Ajánlatokat e lap kiadóhivatala közvetít.

948./1893. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat

A verébelyi kir. járásbíró mint telekkönyvi
hatóság közhírré teszi, hogy a lévai takarékpénztár
végrehajtásának **Chlpačs Viktoria férj. Hovala Sándor**
né és társai végrehajtást szenvedők elleni 272 frt.
tökekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyben
a verébelyi kir. járásbírószék területén lévő Felső-Győ-
rődn fekvő a felső-Győrödi 40 sz. tjkvbeli. A I 8. 19.
20. szs. a Chlpačs István és Chlpačs Sándor nevé-
n irt egyenlő 1/2 1/2 ingatlan részekre 116 frt kiküldési
árban; továbbá a felső győrödi 40 sz. tjkvbeli. A +
2 szs. Chlpačs István és Chlpačs Sándor nevé-
n irt 1/2 1/2 tulajdonrészekre 6 frt. kiküldési árban, a felső-
győrödi 93 sz. tjkvbeli. A I 1 szs. a Chlpačs István
Chlpačs Sándor és Chlpačs Julianna nevé-
n irt ingatlan 20 frt, Chlpačs István és Chlpačs Lukácsnak a
a felső győrödi 98 sz. tjkvbeli A I 1-17 szs. a ingat-
lanokra s tartozékára 1199 frt, Valach Mihályné szül.
Benyiczky Erzsébetnek a felső-győrödi 117 tjkvbeli A
+ 1 szs. a foglalt ingatlanra 13 frt, végül Chlpačs
Sándor és Selovszki sz. Belánya Borbálanak a felső-
győrödi 135 sz. tjkvbeli. A I 1 szs. házakra 435 frt
valamint az ugyanottani A + 1 szs. a ingatlanokra
15 frt. és az ugyanottani A + 2 szs. a ingatlanokra
26 frtban ezennel megállapított kiküldési árban elren-
delte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1893.
évi július hó 24 ik napján dél előtt 9 órakor Felső-
Győröd község házában megtartandó nyilvános árverés-
ben a megállapított kiküldési áról is eladandó
fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át vagyis 183 frt. készpénzben, vagy az
1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ártalommal számított
és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igaz-
ságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes
értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az
1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek
a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabály-
szerű elismervényt átszolgáltatni.

A verébelyi kir. járásbíró, mint tkvi hatóság.

Ket Verébelyen, 1893. évi ápril hó 26 ik n.

Nemlaha Gyula, kir. jbró.

34./893. tkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. bíróság, mint tkvi hatóság közhírré
teszi, hogy Furchtgott Lipót végrehajtásának **Wilczek**
Ignác és neje Szeidler Berta végrehajtást szenvedő
elleni 1150 frt tökekövetelés és járuléki iránti végre-
hajtási ügyben, a lévai kir. bíróság területén lévő
Ó-Bars községben fekvő a végrehajtást szenvedő Vil-
czek Ignác és neje Szeidler Bertának az ó-barsi 547.
sz. tjkvb. A I 1 szs. a foglalt 24. összéírasi számú
háza az árverést 600 frtban ezennel megállapított ki-
küldési árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt
ingatlan az 1893. évi augusztus hó 3-ik napján d. e.
10 órakor Ó-Bars községi bír. házában megtartandó
nyilvános árverésben a megállapított kiküldési áról
is eladandó fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át vagyis 60 frtót készpénzben vagy az
1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett ártalommal
számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333.
sz. alatt kelt igazságügyi miniszteri rendelet 8. §-ában
kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez
letenni, avagy az 1881. LX. t.-cz. 170. §-a értelmé-
ben a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről
kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léva-n, 1893. évi január hó 17-én.

A lévai kir. járásbíró, mint tkvvi hatóság.

Frankó
kir. albró.

2489/92. tjkv. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A lévai kir. bíróság mint telekkönyvi hatóság
közhírré teszi, hogy Komzák Józsefné f.-zsemberi lakos
végrehajtásának **Szebechlebszky Pál** végrehajtást szen-
vedő elleni 20 frt tökekövetelés és járuléki iránti vég-
rehajtási ügyben a lévai kir. járásbírószék területén lévő
Tolmács községben fekvő tolmácsi 50 sz. tjkvb. A I
1-2 szs. a foglalt 2/3 részben Szebechlebszky György
2/3 részben Szebechlebszky György, 2/3 részben Sze-
bechlebszky Pál és 2/3 részben Csikós János nevé-
n vezetett egész ingatlara és 3/4 számú háza az
árverést 328 forintban ezennel megállapított kiküldési
árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingat-
lan az 1893. évi július hó 10-ik napján délelőtti 9
órakor Tolmács község házában megtartandó nyilvános
árverésben a megállapított kiküldési áról is eladandó
fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok
becsárának 10%-át vagyis 32 frt. 80 kr. készpénzben
vagy az 1881. évi nov. hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazsá-
gügyi miniszteri rendelet 8 §-ában kijelölt óvadékképes ér-
tékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881.
LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bírósá-
gnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű
elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léva-n, 1892. évi Szept. hó 9 n.

A lévai kir. bíróság, mint tkvi hatóság.

Frankó
kir. albró.

Szelezky Győző, Rakovszky István, Schram-
ka József, Beck János. Hlavács Ernő, Szlabey
János, Turpinszky Mihály, Lang Lipót, Stangel
Albert, Wolf Sándor, Zounek József, Mik-
lósa Géza, Kohn Herman és Hengertner
Lajos, — h a r m a d i k jutalomban, 3-3
koronában, részesültek: Czimer Kálmán,
Jakab Kálmán, Berényi Béni, Rác Béla,
Weisz József, Kiss József és Szűcs Vilmos.

— **Gyászír.** Mely részvétellel vettük a
hírt, hogy Schenk Alajos, Ujbánya
városának nyugalmazott tanácsnoka, az uj-
bányai malomkőgyár-részvénytársaság ale-
nöke, a ki a városnak egyik köztisztel-
ben részesült polgára volt, — mult hó 25-én,
életének 75 ik évében, hosszas szenvedés
után meghalt. — A boldogultnak hült te-
teteit a város és vidékének öszinte rész-
véte mellett június hó 27-én helyezték
örök nyugalomba. — Béke porain!

— **A Felvidéki Magyar Közművelődési**
Egyesület ügyvezetősége legközelebb ma-
gyar ajku evang. egyházközségekben ma-
gyar énekeskönyveket osztott ki, melyeket
a győri evang. egyház igen mérsékelt áron
adott el az egyesületnek, most pedig a
róm. kath. vallásu, az iskolában magyarul
megtanult ifjúság között nagy számban
osztat ki magyar imakönyveket. Ezen ima-
könyvekből a Szent István társulat elnök-
sége 40% ármérséklést engedélyezett és
további árendést helyezett kilátásba.

— **Közzgyűlés.** A bars megyei általános
tanító-egyesület f. évi július hó 3-án, dél-
előtt 10 órakor, Z s a r n o c z á n, a nagy-
vendéglő termében évi rendes közzgyűlést
tart, a melynek tárgyai: 1. Elnöki jelentés.
— 2. A mult évi közzgyűlés jegyzőkönyvé-
nek felolvasása és hitelesítése. — 3. Váczy
Istvánnak értekezése „Zárviszgaínkról.” —
4. A pénztáros jelentése és az egyl. szám-
adások megvizsgálása. — 5. Díjazandó pá-
lyaművek kitűzése. 6. Indítványok. — 7.
A költségvetés előterjesztése. — 8. A tisz-
tikar és választmány megválasztása. — A
közzgyűlés után közös ebéd lesz; egy teri-
ték ára 1 frt.

— **Gyilkos anya.** J a k u b o v i c s P a u-
lina, lévai születésű, 22 éves cselédeány
f. évi június hó 2-án Esztergomban egy
leány-gyermekeket szült; a gyermeket e hó
13-án Esztergomból Léva-ra jövet megfojt-
totta; hulláját pedig Léva-n, atyjának kert-
jében, egy pad alá elásta s azután vissza-
ment Esztergomba. A gyermekgyilkosság
azonban az esztergomi rendőrkapitányi hi-
vatlanok tudomására jutván, a gyilkos anyát
mult hó 28-án letartóztatta s a lévai járás-
bírószékhez kísértette. Jelenleg ott várja
szörnyű tettének megérdemlett büntetését.

— **RÖVID HÍREK — A közigazgatási**
reform. Hieronymi belügyminiszter nagy
buzgalommal siettet a közigazgatási reformra
vonatkozó törvényjavaslatok kidolgozását.
Bizonyos, hogy a községi törvényre és a
közigazgatási bírósághozra vonatkozó javas-
latokat már az ősszel beterjeszti a ház elé.
— **Hontvármegyében** a szőlőnek jelentékeny
részét a fillokszera már kipusztította; 145
szőlőtermelő község közül 120 község ha-
tárában konstataitott a fillokszeravész. —
Zalka János győri püspök az általa eddig
fentartott soproni kath. tanítóképzőintézetet
feloszlattja, hogy a győrit annál inkább fel-
virágoztassa. — **Berlinben** kiváló írók és
íróknökből bizottság alakult, a mely azt tűzte
ki céljául, hogy megalakítja az első leány-
gimnáziumot. — **Herz Kornél**, a Panama-
botrány sokat emlegetett szomorú alakja,
meghalt. — **Hajóhad ezüsből.** Az edinburghi
hercegnak már 50 ezüst hajója van, me-
lyeket városok és egyesek adtak neki em-
lékül vagy tisztelbélül. — **A kereskedelmi**
miniszter ujabban rendeletet adott ki, mely-
ben a hirdetményes levelezőlapok uán 1000
darabonként és hirdetményeként a fizetendő
pénzügyi bélyegilletéket 25 krtban állapítja
meg.

APRONAGOK.

Vizsgálat alkalmával. Tanár
(a kandidátushoz): Miért mosolyog ön folytonosan?
— K a n d i d á t u s: Mert a tanár ur kérdései na-
gyon csiklandósak.

Nem lehet udvarias. — Károlyka,
jegyzed meg, hogy mindenkivel szemben udvariasnak
kell lenni, — szól az apa fiacskájához. — Akkor hát
te és a nevelő ur miért gorombáskodtak velem? —
Vág vissza a gyerek hirtelenében.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.

Köszönet nyilvánítás.

Alulirt ez uton mondok szives köszö-
netet Laufer Bélának és Horthy Mária-
nak, a kik közül az első a lévai szőlőbir-
tokosok zászlójának rudját dj nélkül befes-
tette, az utóbbi pedig a zászlóra szivessé-
g-ből takarót készített.

Léva-n, 1893. jul. 1-én.

Takács István,
orbáni hegybíró.

Lévai piaci árak.

Rovatvezető: Kónya József városkapitány.
Buza: m.-mázsánként 7 frt 20 kr., 7 frt. 50 Két
szeres 6 frt 10 kr. 6 frt 30 kr. Rozs
6 frt. — kr. 6 frt 20 kr. Arpa 5 frt
50 kr. 6 frt 20 Kukurica 5 frt 40 kr 5 frt 70
kr. Bab 5 frt — kr. 5 frt 20 kr. Zab 7 frt 50 kr.
8 frt — kr. Lencse 6 frt 50 kr. 7 frt — kr.
Köles 4 frt 20 kr. 4 frt 60 kr.

ültetője a közgyűlés, a mely mindenben
szeretne kedvében járni. A tegnapi köz-
gyűlésen is az új Dunahidak kerültek napi-
rendre. Egyesek azt kívánták volna, hogy
az eskütéri hidhoz vezető útvonal egyenes
irányban létesíttessék, de itt ismét felmerült
az aggály, hogy hátha a város föltételek
előszabásával elhuzza-halasztja az égető
kérdést, ezt pedig senki sem akarta és
megszavazták a miniszter által kért két
millió feltételül. Majd a szabadságszobor
került szőnyegre, — nem ártana, ha már
készen hirdetné a magyar szabadságot, de
viszont kicsinyeszerűnek sem szabad lenni e
nagy eszmét hirdető alkotásnak, azért el-
határozták, hogy inkább várni fognak léte-
sítésével, s a gyűjtést erélyesebben foly-
tatják.

Mert ez a szobor oda jön majd az új
parlament elé, — a hová Kossuth szobra-
nak is jönni kell, hogy onnan hirdesse en-
nek a népnek és nemzetnek alkotmányos
érzetét és szabadságszeretét. Ez a nem-
zet egyformán szereti szabadságot és al-
kotmányát.

Itt a szocializmus tért hódítani nem
mer és nem bír. A német válaszlások hire
egész Európát betölti s fennen hirdeti a
szocialisták győzelmét.

A mi politikai életünk alkotmányos
keretek között mozog, s a legszélőbb párt
utóbbi magatartása is ezt tanúsítja. A ki-
váltak ugyanis, kilátás van rá, — hogy uj-
ból egyesülni fognak az anyapártai. Három-
bárom embert fog kiküldeni majd összel az
egyik és másik árnyalat is s ezek hívatva
lesznek a fenforgó differenciák eloszlásával,
a kettőtört párt egységét újból helyreál-
tani. Mert közös cél: a hazának használmni
minden áron és e tekintetben nincs párkül-
lömség. Az egységes magyar hazának pol-
gárait összeforrasztani a szeretetben.

Legujabban is, ennek a szép törekvés-
nek megvalósítására a messze Adria partjai-
ról jött a motívum, midőn a fiúmeie el-
határozták, hogy meglátogatják a legma-
gyarabb várost, Debreczent. A fiúmeie
utja lelkesedést kelt mindenfelé s az ide-
gen ajku fiak vonzalma az édes anyához
örömet kelt az egész hazában. A fiúmeie
Budapesten is átutaznak, s a fő- és szék-
város mindent megtesz, hogy előzékenyen,
s fényesen üdvözölhesse a szívesen várt
vendégeket.

Fiúmeie féltett kincse a nemzetnek s
vonzalma annyival is öröndetesebb, mert
most az ellentétes nemzetiségi törekvések
és aspirációk közepette nyilvánul.

Mielőtt befejezném leveletem, cmlitést
teszek még az országos közoktatásügyi ta-
nácsnak minap tartott zárüléséről, melyben
az egységes középiskola megvalósításának
eszméje a legmelegebben lön ajánlva, s cél-
szerűsége a legnagyobb érvekkel támo-
gatva. A középiskola célja nem szakembe-
reket nevelni, de megadni az általános mű-
veltségnek azt a zománzatát, a mely nélkül
az ifju akár legyen rá nézve a középiskola
csak grádics a magasabbhoz, akár pedig
tanulmányainak befejezője, a mely nélkül,
mondom, intelligens számba nem mehet.

Fővárosi levelező.

Különfélék.

Lapunk mai számával megkezdjük
XIII. évfolyamunk második félévét.
Előfizetést nyitunk a „Bars“ II-ik fél-
évére. Tisztelettel kérjük előfizetőin-
ket, hogy előfizetéseik megújítása
iránt e hét folytán intézkedni szives-
kedjenek, nehogy a lap szétküldésé-
ben akadályok merüljenek fel.

— **Alévai „nagy-templom“-ra adakoztak.**
Báthy László gyűjtőivén: Meszlényi Gyula
20 frt., Péntes József 1 frt., Bób László
40 kr., Kereskényi Jánosó 5 frt., Pápes
István 1 frt., Lahky Pál 60 kr., Határné
1 frt., Tipary Erzsébet 50 kr., összesen 29
frt 50 kr. Gyűjtött főösszeg 1820 frt 52 kr.

— **Rendkívüli közzgyűlés.** Barsvármegye
törvényhatósági bizottsága e hó 6-án, d. e.
11 órakor rendkívüli közzgyűlést tart, a
melynek tárgysorozatába a többi között fel-
van véve: Jelentés a vármegye által meg-
szavazott vasutépítési segélyösszeg fedezése
céljából szükségelt kölcsön felvétele tár-
gyában a kölcsönkötvény tervezetének
bemutatása. — Indítvány a garam-berze-
cze-lévai vasutvonal segélyzése céljából
elvben megajánlott 200,000 frt segélyösszeg-
nek végérvényes megajánlása iránt és indít-
vány elfogadása esetén ezen összegnek név-
szerinti szavazás által való megszavazása.
Az 1896. évi országos kiállítás bizottság
mezőgazdasági albizottságának megalakítása.
— Előterjesztés a lévai járás közegészségi
köreinek rendezése iránt. — stb.

— **Vasutügy.** A L é v a - N y i t r a - H o-
l i c s között létesítendő helyi érdekű, kes-
keny vágányu vasut érdekében — mint
értesülünk — N y i t r a v á r m e g y e nagy
küldöttsége mult hó 26-án tisztelt Lu k á c s
Béla kereskedelmi miniszternél, Latkóczy
Imre országgyűlési képviselő vezetésé mel-
lett a kormány támogatását és jó indulatát
kérvén ki ezen, az egész érdekelt vidékre
nagyfontosságú közgazdasági tényező iránt.
Lukács miniszter, ki igen szívesen fogadta
a küldöttséget, kijelentette, hogy ezen vasut
létesítése a kormány részéről nem ütközik
elvi nehézségekbe és ha a vidéki érdekelt-

segek e vállalatot kellő módon felkarolják,
a kormány teljes támogatását helyezi kilá-
tásba. — A küldöttségek nagy meglepéssel
és azon biztos reményben távoztak, hogy a
vasuti építkezés terén egészen új érat ké-
pező keskeny vágányu vasut létesítése mi-
hamarabb tényre fog válni, a mit Léva
város érdekében mi is a legmelegebben
ohajtunk.

Hymen. S t a m f G y u l a, a z s o l n a i já-
rásbírószék jegyzője eljegyezte Báthy
Ilonka kisasszonyt, özvegy Báthy József-
né urnó kedves leányát. — Állandó bol-
dogság koszorúzza frigyüket!

— **Ünnepély a lévai zárdában.** A Szent-
Vinczéről nevezett irgalmas nővérek Báthy
László plebános, mint az iskola igazgatójá-
nak névnapja alkalmából, — mult hó 26-án
igen szép és megható ünnepélyt rendeztek,
a mely nagy és díszes közönség jelenléte-
ben folyt le. Az óvodások és a leányiskola
növénykeinek alkalmi versei és felköszöntői,
zongoraelőadások, csinos énekrészek s vég-
ül két gyönyörű életkép alkotta a növé-
rek lankadatlan buzgalmát dicsérő, megle-
pően sikerült, csinos műsort, a melynek be-
jezte után az ünnepelt a megtiszteltetésért
meghatottan mondott forró köszönetet a
növénykeeknek s a nővéreknek s köszönet-
tel adózott a jelenvoltaknak is az ünnepé-
lyen való szives részvételért.

— **A művészi estély,** mely Jászai Mari
asszony gyengékedése miatt elhalasztatott,
— július hó 11-én fog megtartatni. A
műsor változást nem szenved. — Jegyek
Nyitrai és Tarsa cézegnél még előjegyez-
hetők.

— **Bucsuéstély.** A lévai ügyvédi kar
megható szívélyességgel bucsuzott el F r a n k ó
István volt lévai kir. aljárásbírótól, ki egy
éven át a lévai járásbírószék vezetője volt s
a ki Szokolczára járásbíróvá nevezetett ki.
A lévai ügyvédek a pártatlan bíró s ma-
gánéletben önzetlen, jó barát tisztelgérére
hó 24-én az Oroszlán-vendéglő nagyeremben
bucsuéstélyt rendeztek, melyre az ünnepelt
és a járásbírószék bíráit és telekkönyvvezetőit
meghívták, Természetesen az ünnepies es-
tély nem maradt illő toasztok nélkül. Elő-
ször M o c s y Lajos ügyvéd bucsuzott el
szívélyes szavakban a távozó járásbírótól.
Majd C s e k e y Vilmos üritett poharat ékes
beszéd kíséretében Frankó István egészsé-
gére. L e v a t i c h Gusztáv ügyvéd pedig
az új járásbíró Pogány Virgilt éltette. Vég-
ül K e r s é k János, ügyvédjelölt humoros
toasztban mondott „Istenhözad“-ot az ünne-
pelthez. A távozó járásbíró meghatottan kö-
szönte meg az ovációit és a lévai ügyvédi
karrá emelte poharát. A jelenlevők a leg-
vidámabb hangulatban egész a késő éjjeli
órákig maradtak együtt. Jelenvoltak: F r a n k ó
István, Pogány Virgil járásbírák, Bellan
Adolf és Biszterszky Lajos telekkönyvveze-
tők, Dr. Tejfalussy Béla aljegyző, — továbbá
Belcsák László, Csekey Vilmos, Dr. Haas
Zsigmond, Hubert Vilmos, Dr. Kaszaniczky
Kálmán, Dr. Klein Jakab, Dr. Weisz Zsig-
mond ügyvédek, Dr. Novotny Imre és Ker-
sék János ügyvédjelöltek.

— **Primiczia.** G h i m e s s y Zsigmond,
városunk szülötte, az esztergomi szeminarium
volt növendékpapja, mult hó 28-án mutatta
be első szent miseáldozatát az esztergomi
bazilika Bakács-kápolnában. — Az újmisé-
nek B á t h y László lévai plebános volt a
manuduktora.

— **Halálozás.** Léva városának egy
általános ismert és köztiszteltnék örvén-
dett alakját ragadta ki a halál szerető ro-
konai, barátai és ismerősei köréből. L i e s k ó
János, 48-as honvéd, a ki évek hosszu so-
rán át mint messze vidéken jól ismert fényké-
pész működött Léva-n, mult hó 27-én, életé-
nek 64-ik évében hosszas szenvedés után
elhunyt. — Temetése a város közönségének
öszinte részvéte mellett m. hó 28-án ment
végebe. — Aldás porain! — A mélyen sujt-
ott rokonság a következő gyászjelentést
adta ki: „Pertelné Lieskó Rozália a maga,
ugy testvére Lieskó Ignác, valamint sógor-
nője Lieskóné Mares Veronika nevében fáj-
dalommal tudatja a szeretett fivér és sógor-
nak: Lieskó Jánosnak folyó hó 27-én reggel
4 órakor, életének 64 ik évében hosszas
szenvedés után bekövetkezett, gyászos el-
hunytát. — A boldogult földi tetemei f. hó
28-án d. u. 5 órakor fognak a helybeli
reform. sirkertben örök nyugalomra helye-
zetni. — Léva-n, 1893. június 27. Béke po-
raira.”

— **Jutalmak kiosztása.** A lévai alsó-
foku ipar- és kereskedelmi iskolában ma
egy hete zárták be a tanévét, a mely alka-
lommal egyuttal a jutalmakat is kiosztották.
A kereskedelmi iskolában jó viselet- és
szorgalomért jutalmat nyertek: Sal József,
Dományi Béla III. o., Grosz Zsigmond II.
o., Kalapos Lajos, Orenstein Armin és Weisz
Gyula I. o. tanulók; — jutalmuk volt egy-
egy szakkönyv. — A z i p a r i s k o l á b a n
jó viselet- és szorgalomért megjutalmazottak:
Radványi Béla, Terényi István és Kis An-
drás 8-8 koronával; rajzaikért: Jánossy
István 8, Jani Gyula 4 koronával. — A
munkakiállításban résztvett 72 tanuló; ezek
közül első jutalmat vagyis 8-8 koronát
kaptak: Tok Joel, Kuldan Károly, Petrás
István Csakányi Sándor, Takács Gyula, Máté-
ffy Vilmos, Mácsai Mihály, Antolik Gyula, Ju-
róvi Károly, Schmidt Vilmos; — m á s o d i k ju-
talmat, 4-4 koronát kaptak: Tóth Sándor,
S m k ó Ferencz, Kopcsa Ferencz, Kiss János,

KIS HIRDETÉSEK.

E rovatban minden szó egyszeri beiktatása 3 krba kerül; bélyegdíjban — a lakás megjelölése mellett — fizetendő minden egyszeri beiktatásért 37 kr.

Hirdetésekre bővebb felvilágosítást Nyitrai és társa kiadóvezető ad, ki levélbeli tudakozásra postabélyeg beküldése mellett azonnal válaszol.

Magas jutalékot, esetleg szabott fizetést adunk, kik törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizetés mellett eladásával foglalkozni hajlandók. Fővárosi váltóüzlet-társaság, Adler és társa Bpsten.

Léván, egy ügyes zongorázó szerény feltételek mellett hajlandó órákat adni.

Bővebb felvilágosítással szolgál a lap kiadóhivatala.

BEFŐZÉSHEZ

Legjobb hólyaggyapir Nyitrai és Társa papirkereskedésében Léván.

Egy jó házból való fiu tanonecznak felvétetik Felsenburg Fülöp, órás és ékszerésznél Léván.

Zacherlin

a legismertebb szer mindennemű rovarokellen

A bámulatraméltó hatású Zacherlin ismertető jelei:

a lepecsételt üveg, 2. a „ZACHERLIN“ név. — Az üvegek ára 15, 30, 50 kr; 1 frt; A „Zacherlin“ megtakarító 30 kr.

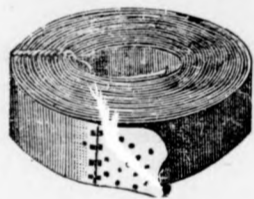
Léván: Kern Testvérek, Medveczky Sándor gyógyszerész, Preisach S. utóda, Czírok János, Frommer J. uraknál, Ipolyvágyon: Dambó Károly

Raktárak: Ar-Maróthon: Eisenberg Károly, Tomaschek Sándor, Kis-Tapolcsányban: Pollák J., Ujbányán: Cservinka M., Verebelyen: özv. Pollák Józsefné és fia cégéknél

A ki sokat akar kevés pénzért,

az fizessen elő a világ legszebb és legolcsóbb napilapjára

- A „Szabad Szó“³³ ra, melynek főszerkesztője Hevesi József, és mely minden nap ragyogó színű pompás képet közöl több színben a czimlapján.
- A „Szabad Szó“³³ előfizetői és vevői ilyformán nagyszerű és kiváló értékű színes képgyűjteményre tesznek szert, a melyet semmiféle más lap nem nyújthat.
- A „Szabad Szó“³³ napilap, mely szokimondó bátorsággal száll síkra a nép igazaiért.
- A „Szabad Szó“³³ jelszava: „Mindent a népért!“ a földmives, iparos és munkásosztály lelkes szószólója.
- A „Szabad Szó“³³ a rendes két érdektesítő regényén kívül még egy harmadik regényt ad könyvalakban színes képekkel, úgy, hogy a mű valószínűleg remek lesz.
- A „Szabad Szó“³³ ingyen adja hetenkint a „Koszoru“ című képes szépirodalmi lapot rendkívül gazdag tartalommal.
- A „Szabad Szó“³³ ingyen adja előfizetőinek a «Szabad Szó» 1894-iki öt színű nagy képes naptárát.
- A „Szabad Szó“³³ ingyen küld egy hétig mindenkinek mutatványszámokat.
- A „Szabad Szó“³³ a magyar kir. államvasutak összes pályaudvarain számonkint 5 kr-ért kapható.
- A „Szabad Szó“³³ egyes példányai minden hirlapelárusítónál kaphatók.
- A „Szabad Szó“³³ -ban beigtatott bármilyen hirdetésnek biztos és nagy az eredménye.
- A „Szabad Szó“³³ az egyedüli napilap, mely színes hirdetéseket közöl naponta.
- A „Szabad Szó“³³ hirdetési áraitól legnagyobb készséggel ad felvilágosítást a kiadóhivatal, Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó“³³ ELŐFIZETÉSI ÁRA: 1 óra ... 1 frt félre ... 6 frt negyedévre 3 frt egészévre 12 frt
- A „Szabad Szó“³³ -ra előfizetéseket elfogad minden postahivatal és postautalvány útján a «SZABAD SZÓ» kiadóhivatala: Budapest, VI., Teréz-körút 17.
- A „Szabad Szó“³³ ára számonként: Vidéken 4 kr. Budapestben 3 kr.

A legelső díjakkal kitüntetett

mezőgazdasági- cséplőgépek, kézi és járgányhajtásra tisztítórosták.

Trieurök, szecs kavágók és burgonyavágógépek gáyrí áron kaphatók

Kern Testvéreknél Léván.

SCHLICK-féle

vasöntöde és gépgyár részvénytársaság BUDAPESTEN.

Gyár és irodák: VI. kerület külső Váci ut. Városi iroda és raktár: Podmaniczky-utca 14. — Fiók raktár: Kerepesi-ut 77.

Gőz- és járgánycséplő-készületek

számos első díjakkal kitüntetett 18-9

szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekék, mélyítő- és egytetemes acél-ekék, eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egyvasu ekék, talajmivelő-eszközök, valamint

Schlick-féle szab. „Haladás“ sorbavetőgépek, Takarmánykészítő gépek, darálók, őrlőmalmok és mindennemű gazdasági gépek. Eredeti amerikai kővektől és marokrakó arató-gépek és fűkaszálo gépek szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb áruk.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

MINEK PESTRE! ?
MINEK BÉCSBE! ?

MIKOR NÁLAM MINDEN ELŐPÉNZ nélkül

50 krajczáros részletfizetésre

HOWE, ANKER, SINGER, WEHLER-WILSON

RINGSCHIFF

VARRÓGÉPEKET

5 évi jótállás mellett kaphatnak.

Családi czélokra 5 évi jótállás mellett Singer gépeket ajánlok 36 forintért. Használt gépek becséréltetnek, vagy igazittatnak jutányos áron Géptük, részek és csónak raktáromon mindig találhatók.

48-12-6 FISCHER MIKSA kereskedése Léván.

— A Budapesti Hirlap új háza. Pár hét múlva a Budapesti Hirlap, a magyar intelligenciának ez a kedvelt lapja, mely, minél több versenytársa van, annál győzedelmesebben bontogatja ki hatalmas szárnyait, átköltözködik új házába, a népszínház mellé, Röck Szilárd-utca 4 ik szám alá. A ház, ha már külső diszével meglepi a nézőt, belül, a belső berendezésével valószínűleg caudalatos kelt. A gépészek és építőmesterek izlése és leleményessége versenyzett egymással, hogy csinosan, elegánsan oldjon meg egy nehéz feladatot: egy újságháznak építését. A feladatot az tette nehezzé, hogy a belföldön egyáltalán semmiféle minta nincs erre nézve, s a külföldi lapok palotái nem feleltek meg a Budapesti Hirlap szükségleteinek. Teremteni kellett tehát valami újat, s ez most meg van. Az újságház mely magában foglalja a nyomdát, a szerkesztőséget, a kiadóhivatalt, az expediciót, szóval mindent, a mi egy lap megírásához, kiszédéséhez, kinyomtatásához és szétküldéséhez szükséges, Röck Szilárd-utca 4-ik szám alatt van. A ház másik kapuja József-körút 5 ik szám s így a szerkesztőség és kiadóhivatal két oldalról könnyen megközelíthető. A

nyomda egyik nevezetes része a vasvázú üvegház alá foglalt, melyen kiásott udvar, melyben a Budapesti Hirlap két új hatalmas iker rotációs gépe foglal helyet, két óriás mely a lapot, még ha három ivnyi hatalmu is, felvágva és összehajtogatva dobálja ki magából óriási mennyiségben. Megjegyzendő hogy e gépek nemcsak felvágják a Budapesti Hirlapot, hanem egy végtében, folytatólagosan nyomtatják, egészen huszonnégy oldalig, de éppen úgy a 20, 18, 16, 14, 12, 10 oldalas lapokat is s az olvasó az egymásután megszámozott oldalakon a legnagyobb könnyűséggel eligazodik. Ez a változás rövid idő múlva bekövetkezik, s a közönség jóformán észre se veszi, egyszerre csak a saját otthonából kikerült Budapesti Hirlapot kapja a kezébe.

A Budapesti Hirlap előfizetési ára: Egész évre 14 frt, félre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr, egy hónapra 1 frt 20 kr. Az előfizetési összeg vidékről legelőszőrűbben postautalványon küldhető a Budapesti Hirlap kiadóhivatalához Budapestben Kalap-utca 16. szám.